

Kyoto, controvèrsia econòmica

Els experts alerten que els efectes del canvi climàtic s'acceleren. Una de les causes és l'emissió excessiva de gasos CO₂, de la qual es responsabilitza principalment la indústria i el transport. El gener vinent entrarà en vigor la limitació d'emissions establerta pel protocol de Kyoto, amb l'oposició d'alguns sectors empresarials.

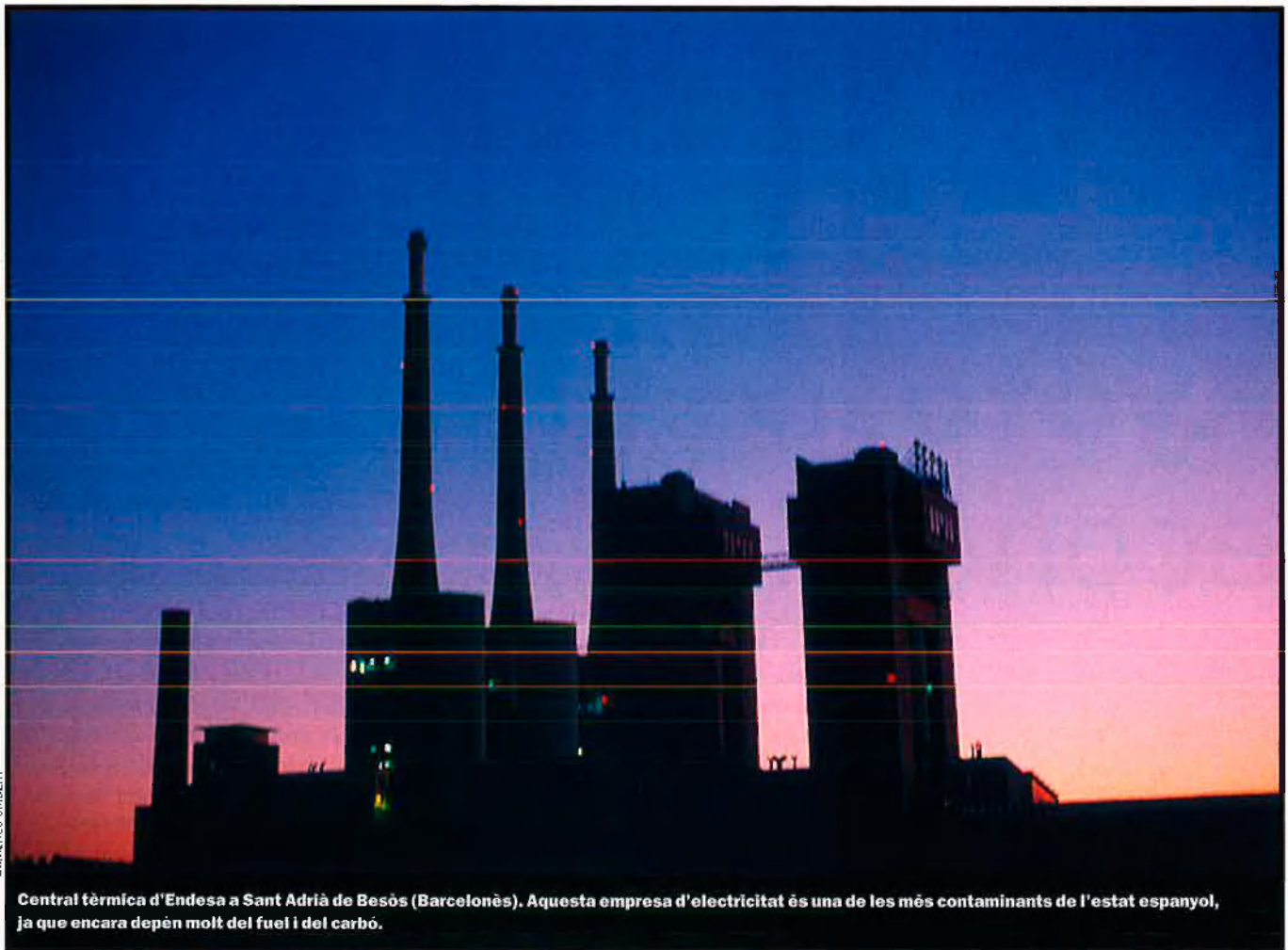
La implementació del "Conveni marc de l'ONU per a l'estabilització de les concentracions de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera", conegut com a Protocol de Kyoto, no deixa indiferent ningú. D'una banda, empresaris de sectors potents de casa nostra diuen sentir-se ofegats per les inversions econòmiques necessàries per a implantar sistemes de reducció de les emissions en les seues fàbriques o per comprar drets d'emissió a altres companyies o països. A l'altra banda, allò que no es pot quantificar en diners: les greus conseqüències del sobreescalfament de la Terra, que afecten especialment els països més pobres, amb uns nivells d'emissió per capita molt inferiors als dels països industrialitzats.

Mercadeig de CO₂. A partir de l'1 de gener de 2005, els sectors de l'electricitat i el calor, la refinèria, la siderúrgia, el ciment, el paper, el vidre i la ceràmica, hauran de disposar de permisos d'emissió de CO₂, unes autoritzacions que assignarà anualment cada país signant del Protocol de Kyoto a les indústries establertes al seu territori. En el cas de l'estat espanyol, seran els governs de cada comunitat autònoma els qui distribuïran aquests drets entre les indústries. Els drets d'emissió també es podran comprar a altres empreses o països menys contaminants, a un preu que s'establirà en un mercat internacional d'emissions. A més, hi haurà sancions per cada tona

emesa sense permís, amb una penalització de 40 euros per tona, que s'incrementarà a 100 euros el 2008.

Segons la revista *Worldwatch*, si l'estat espanyol, l'estat industrialitzat on més han crescut les emissions de gasos CO₂, continua aquesta tendència creixent, el 2008 arribarà a un increment del 60% de les seves emissions (45 punts per sobre de la taxa que té autoritzada), situació en què podria ser sancionat per la UE i obligat a pagar elevades compensacions econòmiques als països que emeten menys gasos d'efecte hivernacle. Les compensacions en compres de drets d'emissió podrien arribar als 123 milions de tones per sobre del llinyar compromès, el que suposa uns 2.400 milions d'euros anuals. Per la seva banda, la Confederació Espanyola d'Organitzacions Empresarials ha calculat que afrontar els compromisos del Protocol de Kyoto pot costar prop de 4.000 milions d'euros anuals, una xifra que equival al 0,6% del PIB espanyol. Els preus de compra d'emissions encara no estan definits, però podrien oscil·lar entre els 15 i els 35 euros per tona.

La pressió dels empresaris. El fet és que resulta difícil establir quin serà l'impacte econòmic d'aquesta nova situació, però alguns sectors econòmics han manifestat la seua preocupació per la possibilitat que l'adopció de les mesures previstes al Protocol pugui provocar efectes com la deslocalització econòmi-

DOMENEC UMBERT

Central tèrmica d'Endesa a Sant Adrià de Besòs (Barcelonès). Aquesta empresa d'electricitat és una de les més contaminants de l'estat espanyol, ja que encara depèn molt del fuel i del carbó.

ca enfront de països amb una producció menys eficient i sense controls, així com dificultar l'assentament de les multinacionals a casa nostra.

Al País Valencià, sectors com la ceràmica i el vidre estan especialment implicats en la normativa de Kyoto. Segons l'Institut Nacional d'Estadística, les empreses del País Valencià han destinat més d'11 milions d'euros en els seus processos productius per a la reducció de les emissions de CO₂. A més, el País Valencià és, després de Madrid, el territori que menys gasos d'efecte hivernacle emet a l'atmosfera, tot i que els índexs hagin augmentat en un 58% respecte el 1990. En aquest sentit, Pamesa Ceràmica, ubicada a Almassora (Plana Baixa), ha estat una de les empreses pioneres en la introducció de sistemes de control i reducció d'emissions en el procés de producció, i en pocs mesos els resultats positius s'han fet visibles.

Però el sector ceràmic del País Valencià considera que les exigències dels acords de Kyoto no han tingut en compte les especificitats d'aquesta indústria. El president de l'Associació Espanyola de Fabricants de Rajoles i Paviments Ceràmics (ASCER), Fernando Diago, ha mostrat la seva preocupació per aquesta indústria, ubicada gairebé al cent per cent a Castelló i responsable només del 0,9% de les emissions d'efecte hivernacle de l'estat espanyol. Diago considera que "el sector de la ceràmica té un escàs marge de maniobra per a la introducció de noves mesures d'eficiència que li permeten reduir les emissions, i és inviable posar en pràctica mesures que exiguen reduir la producció", i afegeix que "les inversions en millores tecnològiques que poden contribuir a reduir emissions en aquesta indústria ja van ser implantades abans de 1990". Un estudi d'ASCER realitzat el desembre de 2003

calcula que l'aplicació estricta del protocol de Kyoto comportarà la desaparició dels beneficis en aquesta indústria, la pèrdua d'un 75% del marge mitjà d'exploració, el tancament de 64 empreses i la desaparició d'uns 6.000 llocs de treball.

Miguel Ortega, representant de l'Observatori del Deute en la Globalització a Catalunya, constata que "una part del sector empresarial ha pressionat el Govern perquè renegociï els acords que va signar amb la UE, o perquè sufragui l'adquisició de drets de contaminació a tercers. Aquest *lobby* empresarial vol convertir un cost associat a la producció en un cost distribuït al conjunt dels ciutadans, que ho pagarien amb els seus impostos", i assenyala que "per justificar aquesta socialització de costos, els empresaris argumenten que es produirà una greu crisi industrial, amb deslocalitzacions, tancaments de producció i pèr-

dues de llocs de treball. Tot això no és cert”.

Enmig de la polèmica, el Govern espanyol ja ha presentat l'esborrany del Pla Nacional d'Assignació de Drets d'Emissió. D'entrada l'objectiu és modest: retallar en un 1,4% les emissions de CO₂ fins a nivells un 0,4% més baixos que el 2002.

Les elèctriques adverteixen. El sector elèctric serà el més afectat per les exigències de Kyoto. I és aquí on hi ha més divergències d'interessos. D'una banda, Endesa apostava perquè hi hagués un límit d'emissions per al conjunt de les elèctriques i que les empreses poguessin decidir el repartiment, en funció de qui contamina més o menys. Endesa en sortiria beneficiada, perquè encara depèn en gran mesura de centrals elèctriques de carbó i fuel, que són molt contaminants, i necessitaria més quota d'emissió que no pas altres competidores. Davant els plans del Govern, Endesa ja ha advertit que la factura elèctrica del consumidor es pot encarir fins a un 14% en els pròxims sis anys. Per contra, Iberdrola i Gas Natural, que han apostat en els últims anys per centrals que funcionen amb gas i no emeten tant de diòxid de carboni, estan més satisfetes, creuen que és just que cada empresa elèctrica pagui per la seva pròpia contaminació. Les elèctriques, de fet, ja tenen des de fa anys ingressos afegits a la tarifa elèctrica, en compensació per l'augment de la competència i la moratòria nuclear, amb els quals poden cobrir els costos que comporta Kyoto.

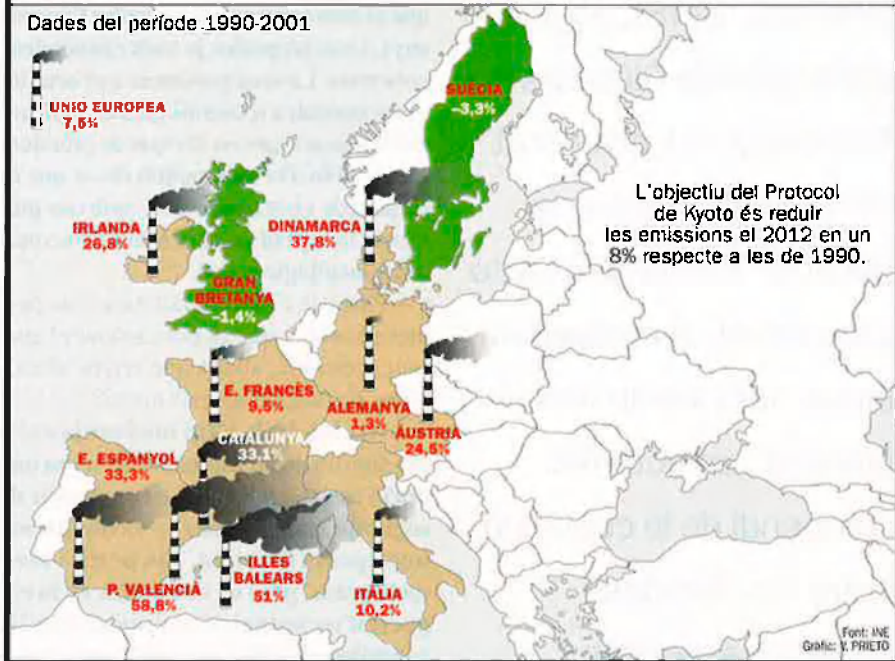
Controvèrsia econòmica. Els partidaris del Protocol defensen que la seva aplicació no és una despesa afegida per a les empreses, sinó un sistema per disminuir la despesa total relacionada amb les emissions de CO₂ i els seus efectes, i és també un mecanisme que permet que els no responsables de les emissions no paguin unes despeses que han de ser assumides per qui genera la contaminació desenvolupant activitats econòmiques que els reporten grans beneficis. Al marge dels evidents costos ambientals, no complir el Protocol de Kyoto és econòmicament ineficient, perquè no implantar sistemes de control i reducció de les

RACA GIL

Les empreses ceràmiques de les comarques de Castelló, especialment les de l'Alicora (Alcalatén), resulten nocives per al seu entorn. Des de l'any 2005 caldrà tenir un permís per poder emetre CO₂.

Augment de les emissions de CO₂

emissions acaba generant costos superiors als que suposa evitar l'impacte en origen. Així ho assegura un estudi realitzat per l'Observatori del Deute en la Globalització, que ratifica els càlculs fets per la UE. Si calculem els beneficis que generen els sectors industrials gràcies al consum energètic origen de les emissions de CO₂, es veu que la inversió econòmica necessària per a aplicar el Protocol

no posa en perill els beneficis de l'empresa. Els costos són sempre inferiors als beneficis obtinguts, mai superen el 40% d'aquests, i per norma general se situen en valors propers al 10%. Però no serà fàcil trobar l'equilibri entre la consciència social i la controvèrsia econòmica que ha obert Kyoto.

Gemma Aguilera